

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Ігнатенко М.М., д.е.н., професор,
Мармуль Л.О., д.е.н., професор,
marmul61@ukr.net*

*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди*

В сучасних умовах господарювання стратегічне мислення ідентифікується як ефективний підхід до управління організацією в конкурентному середовищі, а сутність самої стратегії визначається з двох концептуальних позицій: філософської та організаційно-управлінської. Стратегія, як система продуманих планомірних дій зорієнтованих на вибір реальних напрямів діяльності організації, формування системи концептуальних пріоритетів прийняття ефективних управлінських рішень щодо набуття ним стійких конкурентних позицій реалізується в її організаційно-управлінській концепції [1, с. 154].

Концепція розвитку аграрних підприємств ґрунтується на розробці стратегії і тактики їх поведінки на ринку. Вона покликана вирішувати наступні завдання: ефективне використання виробничих ресурсів; впровадження нововведень у сфері маркетингу; розробка стратегій спеціалізації, кооперації і інтеграції виробництва; удосконалення логістики; соціальний розвиток трудових колективів; поліпшення кваліфікації працівників; екологічні проблеми; контролінг діяльності підприємств.

Ключове значення в управлінні аграрними підприємствами має здатність системи управління не тільки вирішувати важливі проблеми аграрного сектору, а й згладжувати негативні прояви об'єктивних за характером та специфічних для нього чинників, а саме: протиріччя між економічними інтересами виробників та соціальними

інтересами споживачів сільськогосподарської та продовольчої продукції; неможливість швидкого реагування виробників сільськогосподарської сировини на зміну обсягів попиту споживачів, пов'язаного із сезонністю й тривалістю в часі процесу виробництва; організаційна розрізненість товаровиробників та складність у виробленні спільної позиції у захисті своїх інтересів порівняно із споживачами сільськогосподарської продукції – підприємствами переробної та харчової промисловості; територіальна розосередженість сільськогосподарських виробників, що визначає вплив зональних природно-кліматичних умов на формування виробничо-економічних результатів діяльності; економічна нерівність різних за розмірами сільськогосподарських товаровиробників.

Важливе місце в управлінні аграрними підприємствами посідає виявлення ринкових потреб і наявність власних ресурсів для їх задоволення [2, с. 158]. Тому, перед тим як визначити завдання, необхідно дослідити ринок і скоригувати діяльність відповідно до його потреб. Здатність аграрного підприємства вдало конкурувати на ринку визначатиметься двома основними факторами. Перший полягає в спроможності виявити і врахувати дію конкурентних сил і їх динаміку, а другий передбачає його можливості мобілізувати та управляти ресурсами, необхідними для реалізації обраної конкурентної стратегії.

Важливим стратегічним напрямком функціонування і розвитку аграрних підприємств є їх участь у впровадженні стратегічного управління сільським господарством загалом [3, с. 48]. Для досягнення зазначеного напрямку передбачається реалізація наступних пріоритетних завдань: здійснити перехід на стратегічне управління розвитком сільського господарства на місцевому, регіональному та державному рівнях; визначити цілі та контроль за дотриманням систем ведення сільськогосподарської діяльності, розробленням стратегій, виконанням програм та проектів розвитку.

Також важливо запровадити в практику господарського і державного управління науково обґрунтовані виробничі стандарти належного ведення сільськогосподарської діяльності; здійснити організаційні заходи з розробки місцевих програм розвитку сільського господарства з метою збільшення доходів за рахунок раціонального використання земельних, природно-кліматичних, інших ресурсних і просторових переваг сільських територій з одночасною підтримкою сільського населення [4, с. 165].

Серед очікуваних результатів від реалізації перелічених пріоритетних завдань буде запроваджений механізм стратегічного управління розвитком сільського господарства країни, регулювання обсягів виробництва сільськогосподарської продукції для забезпечення національної продовольчої безпеки, нарощування експортного потенціалу галузі, підвищення соціальної відповідальності аграрних підприємств.

Література:

1. Мармуль Л.О. Роль стратегічного аналізу в управлінні виробничою діяльністю сільськогосподарських підприємств. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2011. Вип. 2, т. 1. С. 152-156.
2. Аранчій В.І., Зоря О.П. Фінансова стратегія у системі управління підприємством. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2010. № 2. С. 156-159.
3. Романюк І.А. Потенціал конкурентоспроможності підприємницької діяльності у галузі сільського зеленого туризму. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2017. № 1 (37). С. 47-50.
4. Ігнатенко М.М. Становлення стратегічного управління соціальною відповідальністю суб'єктів господарювання аграрної сфери економіки. Вісник Сумського національного аграрного університету: наук. жур. Серія "Економіка і менеджмент". Вип. 12 (66). Суми: СНАУ. 2015. С. 163-168.